

Slovenski dom

Štev. 288.

V Ljubljani, sreda 21. decembra 1938.

Leto III

Razgovori italijanskega zunanjega ministra Ciana v Budimpešti:

Italijanska politika v Podonavju temelji na zvezi z Nemčijo, Madžarsko in Jugoslavijo

Važna politična napitnica grofa Ciana sinoči v Budimpešti

Budimpešta, 21. decembra. o. Na snočni slovesni večerji, ki jo je madžarska vlada priredila italijanskemu ministru Cianu in katere so se udeležile vse madžarske vodilne osebnosti s predsednikom vlade Imrejem na čelu, je grof Ciano izrekel pomembno napitnico, v kateri se je dotaknil osnov italijanske politike v Podonavju, ter dejal med drugim:

»Razsodba na Dunaju je odpravila eno največjih krivih, ki jo izvirala iz mirovnih pogodb, in je v srednji Evropi uveljavila načelo pravičnosti, katero že 20 let neprenehoma izpoveduje Mussolini.

»Sedanje razmerje v Srednji Evropi daje velike možnosti za prirčno sodelovanje med osjo Rim-Berlin in med srednjeevropskimi ter podonavskimi državami. Z največjim zadovoljenjem vidimo, kako se v osrednji in podonavski Evropi

danes kažejo pogoji za novo skupno mirno in plodno življenje. To življenje je visoki cilj italijanske politike, ki bo v Srednji Evropi in Podonavju vedno temeljila na našem prijateljstvu z Madžarsko, na osi Rim-Berlin in na sporazumu z Jugoslavijo v Beogradu.

Budimpešta, 21. dec. m. Drugi dan svojega bivanja na Madžarskem je italijanski zunanji minister grof Ciano prebil v glavnem na lovu, ki ga je priredil njemu na čast madžarski regent Horthy v Gödöllő. Po povratku z lova je imel znova razgovore z zunanjim ministrom Csakyjem. Nekaj časa je bil pri tem razgovoru navzoč tudi ministrski predsednik Imre.

Italijanski minister Ciano je zvečer sprejel na poslanstvu člane italijanske kolonije, nato pa odšel na večerjo v Park-klub. Vsebinsko razgovor

med italijanskim in madžarskim zunanjim ministrom drže v največji tajnosti. Dobro obveščeni krogi izjavljajo, da razgovori potekajo normalno in da bodo nočjo končani. Vsekakor so na vrsti vprašanja, katerih ugodna rešitev bo dejansko v veliki meri prispevala k zbolšanju madžarsko-italijanskih odnosov. Sem spada tudi zbolšanje gospodarskih zvez med obema državama.

V budimpeštanskih diplomatskih krogih tudi budno zasledujejo potek razgovorov med obema zunanjima ministroma ter pravijo, da se predvsem zanimata za vprašanje še nadaljnjega zbolšanja jugoslovansko-madžarskih odnosov, ki so po zaslugi obeh vlad postali že zelo dobri. Glavno vprašanje pa, o katerem bosta še danes razpravljala grof Ciano in Csaky, je še vedno vprašanje Karpatske Rusije. Glede tega bo padla še danes končna odločitev.

Vesti 21. decembra

Italijanska križarka »Duca d'Aosta«, ki je pred tremi meseci s križarko »Eugenio di Savoia« odpotovala okrog sveta, je naselila na sipino pri brazilskem mestu Rio Grande. Ladja je precej poškodovana. S sipine so jo spravili včeraj in sicer na stroške nekega brazilskega ladjedela, ki je znan po svojem prijateljskem razpoloženju do Italije.

350 ameriških bančnikov in industrijev je dobilo povabilo od newyorškega župana, naj s svojimi prispevki omogočijo prireditve veličastnega umetnostnega festivala med svetovno razstavo 1939 v New Yorku. Za to prireditve bo treba 1.200.000 dolarjev. Pri teh svečanostih bi v newyorški operi uprizorili nekaj Wagnerjevih del, dalje opere »Otello«, »Luiza«, »Orfej«, »Boris Godinov« in »Cesar Jones«. Pri glasbenih svečanostih bodo sodelovali najslavnejši pevci sveta, med njimi italijanski tenorist Gigli, dirigenti Toscanini, Barbirolli in Stokovsky, dalje vsa angleška opera, ruski balet iz Pariza itd.

Romunska vlada je ustavila list »Dreptateac«, glasilo narodne kmečke stranke, ker se je voditelj te stranke Maniu, poleg umorjenega Codreana, menda edini pošten romunski politik, izrekel proti novi državni stranki, ki jo ustanavlja vlada.

Kancelar Hitler je včeraj sprejel guvernerja nemške Državne banke dr. Schachta, ki mu je poročal o svojih ne docela uspešnih razgovorih v Berlinu.

Vodstvo francoske vojske je ustanovilo novo 21. armado s sedežem v Strasbourgu.

Pogajanja za novo trgovsko podobo med Poljsko in Sovjetsko Rusijo se bodo začela januarja v Moskvi. Sovjetsko in poljsko trgovsko ministrstvo sta že sredi priprav za ta pogajanja.

Med Japonci in med Sovjetsko Rusijo je spet hud spor zaradi ribarjenja ob vzhodni azijski obali, kar je v ruskih rokah. Sovjetske straže napadajo japonske ribiške ladje, češ da Japonci pod pretezo ribarjenja samo volunjo. Kaže pa, da se bodo zaradi tega vprašanja v kratkem začela pogajanja med Japonci in Sovjeti.

Vrhovni vodja reje malih živali v Nemčiji je izdal te dni ukaz, po katerem morajo kurjereji po vsaj Nemčiji do srede prihodnjega leta dvigniti proizvodnjo jajec tako, da bo vsaka nemška kura dajala povprečno po 140 jajc letno. Pri tem pa ne smejo kurje preveč krmiti, ker se poraba kurje krme kljub tej odredbi ne sme občutno zvečati. Tako poroča zadnji »Berliner Tagblatt«.

Bolgarska vlada je sprejela novi državni proračun za leto 1939. Proračun bo začel veljati 1. januarja.

Bivši španski kralj Alfonz XIII. je londonskemu tedniku »Sunday Graphic« izjavil, da se bo vrnil v Španijo takoj, ko se bo končala državljanska vojna v Španiji.

Holandska vlada je sklenila poslati vse nemške begunce, ki so nezakonito prišli čez mejo, v koncentracijska taborišča.

Iz Moskve poročajo, da bodo bivšega komisarja za notranje zadeve Ježova v kratkem zaprli in postavili pred sodišče.

Predsednik slovaške republike dr. Hacha je podpisal ukaz o sklicanju slovaškega deželnega zbora za 18. januar.

V ustju portugalske reke Tajo, blizu prestolnice Lizbone, se je potopila ladja z delavci, ki so se vozili iz mesta. 30 delavcev so rešili, 35 pa jih je utonilo, od tega jih 20 ni moglo priti izpod krova ladje.

Česka komunistična stranka je prodala svojo tiskarno, kjer je tiskala do zdaj komunistično glasilo »Rude Pravo«. Tiskarno je kupil Bata, ki bo izdal nov gospodarski list v duhu programa česke združene stranke.

Angleški finančni minister Simon je včeraj povedal v spodnji zbornici, da je angleška vlada izplačala Českoslovaški posojilo 10 milijonov funtov in poslala v Prago posebnega zastopnika, ki bo nadzoroval uporabo tega posojila.

Mussolini je včeraj sprejel 95 kmečkih novoporočenih parov in imel pri tej priliki lep nagovor.

Francosko sodišče v Tunisu je včeraj obsodilo voditelja tamošnjih italijanskih fašistov Ubaldia Reya, ker je organiziral zadnje demonstracije proti francoskim oblastem.

Francovo letalstvo je včeraj bombardiralo republikansko pristanišče Taragono ter vrlo na njo 50 težkih bomb.

Bilanca japonske zunanje trgovine je letos po 20. letih epel aktivna in presega izvoz za 50 milijonov jenov uvoz.

Vse evropsko časopisje poudarja važnost govorov, ki sta jih zadnje dni imela angleški ministrski predsednik Chamberlain in francoski zunanji minister Bonnet. Vsi listi, tudi nemski, poudarjajo, da predstavlja prijateljstvo med obema državama program za bodočo niuno politiko.

30 stopinj mraza je bilo do včeraj v Moskvi. V Novosibirsku, ki leži v središču Sibirije, pa je toploter kazal celo 48 stopinj pod ničlo.

Vse nemške organizacije na Slovaškem, tudi tiste, ki so bile zadnje čase razpuščene, bodo smele nemoteno delovati.

General Franco je včeraj sprejel prvega madžarskega poslanika pri nacionalistični Španiji Sosa-Singa, ki mu je izročil svoje poverilnice.

Angleška vlada je omilila ukrepe za izdajanje posojil tujim državam, katere je bila sprejela pred časom. Ublažitev teh ukrepov je samo začasna.

Novi letopis angleške vojne mornarice pravi, da ladjedelnice na svetu od zadnje velike vojne niso imele toliko dela, kakor ga imajo zdaj, ko se vse države z največjo naglico oborožujejo.

Vseameriška konferenca v Limi se bo končala brez kakakega stvarnega uspeha, ker se južnoameriške države nočejo brezpogojno priključiti taboru, ki bi ga rade Združene države organizirale proti Evropi in v njem imele seveda vodstvo.

V angleških krogih zanikujejo vesti, ki jih je prinesel del evropskega tiska o tem, da se bo predsednik vlade Chamberlain za svojega obiska v Italiji na skrivnem sestel z maršalom Goeringom.

60 letnica mašništva Pija XI.

Rim, 21. decembra. AA. Reuter. Sv. oče Pij XI. je včeraj slavil 60 letnico duhovniškega poklica. Njegovo zdravstveno stanje je po zadnjem napadu nahuhe zdaj popolnoma zadovoljivo. Včeraj je sprejel v audienco kardinala Pacellija in ostale kardinale.

Spori v angleški vladi in vesti o odstopih ministrov

London, 21. decembra. m. Vse angleško časopisje se bavi z najnovejšimi nesoglasji, ki so nastala v angleški vladi. Izjavili so jih mlajši člani kabineta, v prvi vrsti nekateri državni podtajniki. Ti dolže starejše člane angleškega kabineta, da se oboroževanje vse prepočasno izvaja. Zato smatrajo, da bo posledica tega notranjega boja v angleški vladi odstop ministra za vojsko Hore Belishe. Prav tako je oslabilen tudi položaj ministra za kmetijstvo Morrisona, proti kateremu so včeraj demonstrirali zastopniki kmetijskih zbornic. Angleško časopisje dalje piše, da bo zaradi teh sporov moral predsednik vlade Chamberlain izvesti večjo preobnovo v vladi takoj po svoji vrnitvi iz Rima. Nekateri krogi pa ne izključujejo tudi možnosti, da bo razpuščen parlament in razpisane nove volitve.

Zahteve po razpustu francoske komunistične stranke

Pariz, 21. decembra. m. Odbor Društva za obrambo države je izročil včeraj sodišču seinskega okraja zahtevo o prepovedi komunistične stranke. V zvezi s tem korakom sta včeraj generalni tajnik tega društva in neki pariški narodni poslanec poklicala k sebi časnikarje ter jim obrazložila najvažnejše o potrebi razpusta komunistične stranke. Tajnik Društva za državno obrambo je v francoski vojski zavzel eno najvrednejših mest ter ga je vlada ljudske fronte upokojila samo zato, ker ni dopustil komunistične propagande v francoskih vojašnicah.

Odstop romunskega zunanjega ministra Comnena

Bukarešta, 21. decembra. m. Po včerajšnji seji ministrskega sveta je zunanji minister Petrescu Comnen odšel takoj na dvor ter zaprosil za audienco pri kralju Karlu. Kralj ga je takoj sprejel. Pri tej priliki je Petrescu Comnen prosil kralja, da ga razreši dolžnosti zunanjega ministra. Politična javnost napoveduje, da bo naslednik dosejanega zunanjega ministra Gafenco.

Priprave za obisk predsednika ČSR na Slovaškem

Bratislava, 21. decembra. Slovaški minister Sidor je odpotoval včeraj iz Bratislave v Prago, kjer se bo v imenu avtonomne slovaške vlade razgovarjal o sporedu bivanja predsednika republike dr. Hacha na Slovaškem. Slovaško ljudstvo je z velikim veseljem sprejelo vest, da bo predsednik republike obiskal Slovaško. Povsod se pripravljajo, da pogovarju države prirede sijajen sprejem ter mu na ta način izkažejo hvaležnost, spoštovanje in vdanost slovaškega naroda.

Dr. Stojadinović med tujimi časnikarji

Belgrad, 21. decembra. m. Združenje inozemskih časnikarjev je priredilo včeraj popoldne na čast ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviću in članom diplomatskega zbora čajanko v angleško-ameriškem klubu. Predsednik vlade dr. Stojadinović je prišel na čajanko ob 17.30 ter se je med časnikarji in diplomati zadržal nad eno uro.

Zastoj prometa v Jugoslaviji zaradi snega

Belgrad, 21. decembra. m. Iz vse države še neprestano prihajajo poročila o velikih snežnih zametih. Tako je sneg zasul vse ceste v okolici Te-tova. Ustavljen je moral biti tudi železniški promet na progi Niš-Knjaževac. Na tej progi je včeraj blizu postaje Grmada običal v snegu tovorni vlak. Zaradi hudega mraza v vsej državi trpi zelo cestni in železniški promet ter prihajajo vsi vlaki v prestolnico z večurnimi zamudami.

Naročajte Slovenski dom!

Spored obiska angleških ministrov v Rimu Chamberlain in Halifax bosta sprejeta tudi pri sv. očetu

Rim, 21. decembra. o. Italijanska vlada je izdelala uradni spored slovesnosti, ki jih bodo priredili na čast predsedniku angleške vlade Chamberlainu in zunanjemu ministru Halifaxu za njuno obiska v Rimu. Angleška državna bosta v Rimu sprejeta s takimi slovesnostmi, kakor doslej še noben evropski državnik. Med svečanostmi bo prva uradna pojedina v Beneški palači in to tisti večer, ko bosta Chamberlain in Halifax dospela v Rim. Drugi dan zjutraj bosta angleška ministra položila venec na grob italijanskega neznanega junaka. Nato bosta šla v Vatikan, kjer ju bo sprejel v audienci sveti oče Pij XI. Angleška ministra bosta ta dan na kosilu na angleškem poslanstvu

pri sv. stolici. Popoldne bodo daljši razgovori med italijanskimi in angleškimi ministri. Zvečer bosta angleška gosta prisostvovala sprejemu, ki ga bo njima na čast priredil zunanji minister grof Ciano, udeležila pa se bosta tudi slovesne predstave v rimski kraljevski operi. Prihodnji dan bo prost. Zvečer bo večerja na angleškem poslanstvu.

Listi poudarjajo, da bosta angleška ministra imela tri daljše razgovore z italijanskimi politikami. Poleg tega si bosta ogledala tudi nekaj pomembnejših del, ki jih je ustvarila fašistična vlada, med drugimi velika javna dela v pontinskih močvirjih ter nova Mussolinijeva mesta.

Mariborski občinski svet rešuje važna vprašanja

Ljubljana, 20. dec.

Nocoj se je sestel mariborski občinski svet pod predsedstvom župana dr. Juvana k svoji sedmi redni seji. Današnja seja je bila izredno važnega značaja. Napravljeno so bili sklepi dalekosežnega značaja. Predvsem je pomembno vprašanje

priključitev Krčevine mariborskemu mestu

O tem vprašanju je mestni svet že evoječasno razpravljal ter je takrat izrazil željo, da bi se pomaknila severna meja mariborskega mesta na območje krčevinske občine tako, da bo zavzela Vinarski graben, Ribniško soto s Slavčevim švicarjico, celo Piramido do Počehove ter bi pri počehovski cesti prišla na državno cesto Maribor-St. Ilj. Dalje bi potekala proti jugu po obronkih koških hribov ter bi za Meljem segala do Drave. Izvršitev tega predloga je takrat naletela na velike težave pri Krčevincih samih ter je zaradi njihovega odpora padla v vodo. Sedaj pa prihajajo zopet Krčevinci s svojim predlogom ter prosijo za priključitev. Prebivalci Petrovega sela, vileke kolonije pod Piramido ter onega dela, ki se širi pod vznožjem Piramide proti severu do Wögererjeve tovarne so vložili na mestni občini predlog, ki so ga vsi podpisali in v njem prosijo, da bi jih Maribor sprejel za svoje občane. Na podlagi njihove vloge bi potekala potem severna meja Maribora tako, da bi se pri Vinarskem grabnu za Lavrencičevo gostilno dvignila nekoliko proti severu, potem bi šla pod vznožjem kalvarijskega hriba za Racerdvorom in novim bogoslovjem, ki bi se oba pripadla pod mesto, za bogoslovno zgradbo bi pa segla čez Kalvarijo ter od tam počez na Tri ribnike, kjer bi vključila pod mariborsko ozemlje še Kličkovo gostilno. Pod Piramido bi zavila proti jugu do mestnega parka, šla bi potem ob vznožju Piramide nad zadnjimi vilami nad Tomšičevim drevoredu proti vzhodu, potem pa bi zavila proti severu, da bi spravila pod mesto še ves predel z vključno Wögererjevo tovarno. Mestni svet je pozdravil ta predlog Krčevincev ter je izjavil, da nima ničesar proti temu ter bo skušal njihovi želji po priključitvi ustreči.

Drugo izredno važno vprašanje, ki ga je občinski svet nocoj rešil, je bilo vrašanje mariborskih cest. Vsa javnost bi pozdravila sklep o

mariborski cestni petletki

Še nikoli se ni v Mariboru v kratkem času uredilo in sodobno moderniziralo toliko cest, kakor pod sedanjim občinsko upravo. V bodočih letih bodo z modernizacijo cestnega omrežja nadaljevali po posebnem načrtu. Predvidena je neke vrste petletka za ureditev vseh važnejših mariborskih cest. Po načrtu, ki je predložen mestnemu svetu, se delijo vse ceste v dve kategoriji: za težek in za lahek promet. Ceste za težek promet — to so vse važnejše ceste v mestu in dovozne žile iz okolice, se bodo v tem razdobju tlakovale v granitnim tlakom v skupni dolžini 10.220 km ter na ploščini 67.625 kv. metrov. Ceste za lahek promet bodo dobile površinsko obdelavo z asfaltom, bitumeno ali katraniko prevleko. Teh cest bo moderniziranih v skupni dolžini 5710 km ter v površini 36.246 kv. metrov. Za vsa ta cestna dela je predvidenih 10—12 milijonov din izdatkov. Izven

te petletke pa se pripravlja tudi preureditev več mariborskih trgov. Kritje za vse te izdatke za ureditve cestnega omrežja in trgov bo dobila mestna občina v svojem regulacijskem skladu in pa v drugih rednih dohodkih, določenih za ta namen.

Zgradba novih skladišč

V Strmi ulici ima mestna občina manjše remize in skladišča, ki pa že dolgo več ne zadostujejo ter se zaradi tega raznovrsten drag material kvari na prostem, ker ga ni mogoče imeti pod streho. Zaradi tega je predložen današnjemu mestnemu svetu načrt za gradnjo novih skladišč in remiz v Strmi ulici, ki bodo zavzela 2163 kv. metrov površine ter bodo cestni in premoženjski upravi za dolgo vrsto let zadostovali. Načrti so od banke uprave že odobreni. Skladišče bo dolgo 72 m, široko pa 56 m. Stroški za zgradbo tega res ogromnega skladišča bodo znašali samo 195.000, to pa zaradi tega, ker se bo porabil za gradnjo material od stare carinarne, ki se podira. Če bi pa rabili novi material, bi to stalo nad en milijon dinarjev.

Glavni volivni odbor na delu

Belgrad, 21. decembra. m. Glavni volivni odbor je včeraj nadaljeval s svojim delom ter pregledoval volivne spise iz posameznih okrajev. Včeraj je prejel poročila o izvedenih naknadnih volitvah, ki so bile ponekod. Vsi rezultati, ki jih je do sedaj s 363 voliš pregledal glavni volivni odbor, se do pitice ujemajo s številkami, ki jih je neposredno po volitvah sporočilo notranje ministrstvo.

Vlada Združenih držav je podaljšala denarni sporazum, ki ga je lani sklenila s Kitajsko. Po tem sporazumu bo Kitajski še nadalje omogočeno kupovati orožje in vojaške potrebščine v Ameriki.

Ameriška demokratska stranka najbrž ne bo pri prihodnjih predsedniških volitvah postavila Roosevelta za kandidata, marveč bo kandidirala sedanjega podpredsednika Garnerja. Rooseveltova stranka zelo zameri, da je s svojo nepremišljeno gospodarsko in socialno politiko povzročil tak padec glasov, kakršnega je stranka doživela pri nedavnih volitvah v zbornico.

30 ljudi je zmrznilo zadnje dni v Londonu, ko je temperatura padla na 23 stopinj pod ničlo.

Italijanski listi poročajo, da je zunanji minister grof Ciano v noči od nedelje na ponedeljek pozdravil na Rakeku ban dr. Natlačen v imenu naše vlade, v imenu predsednika in zunanjega ministra Stojadinovića ter v imenu prebivalstva podrejene mu banovine.

Londonski župan La Guardia, ki je Jud in se je zadnje čase zelo izpostavljati z nastopi proti Nemčiji, je dobil med božičnimi darovi tudi zavoj, v katerem je bila revolverška patrona, zraven pa sporočilo, zaznamovano s kljukastim križem, v katerem mu neznani pošiljalec obljublja, da bo prihodnjič dobil kroglo v glavo, če bo še napadal narodni socializem.

Izseljevanje Judov iz Gdanska se bo začelo sredi januarja. Potovalji bodo v štirih skupinah po 400 ljudi in sicer največ v Palestino.

Zobje so boleli človeka vseh časov

Francoz Pierre Fauchard je položil temelj sodobnemu zobarstvu

Splošno prevladuje misljenje, da imajo ljudje vedno slabe zobe, čim bolj so civilizirani. Toda, razna odkritja iz davne dobe človeškega življenja na zemlji so pokazala, da temu ni tako. Zgodovina nas uči, da so poznali zobobol morda v nič manjši meri kot danes tudi že starodavni Babilonci. Niso pa seveda poznali takšnega zdravljenja proti njemu, kot ga poznamo danes. Zobe so tedaj zdravili z različnimi čarovnijami, vsaj zdelo se jim je, da jih zdravijo. Če jih potem res niso več boleli, je seveda tudi čarovnja dobro zdravilo. Koliko uspeha so imeli ti starodavni ljudje z zdravljenjem zob, eicer ni znano, vendar pa je danes zdravniški svet prepričan, da je morala pri tedanjem zdravljenju igrati veliko vlogo sugestija. To zdravlilo je zaleglo vsaj za kratko dobo. Pa ni morda starodavni Babilonec prvi človek, ki so ga začeli boleli zobje, pač pa so učenjaki dognali, da je tudi že pračlovek, na primer naš krapinski človek, poznal zobobol.

Zdravljenje z „rajskim plinom“

Naj je že bila zdravljenje zob takšno ali drugačno, bolj ali pa manj nepešno, eno je vendar dokazano: namreč da je bilo v vseh časih zelo naze-marjeno. L. 1728 je bila napisana prva knjiga, ki se bavi z zdravljenjem zob. Napisal jo je Francoz Pierre Fauchard in ji dal naslov »Chirurgien Dentiste«. S to knjigo je bil postavljen temelj za mo-

Nova prismo-darija iz Anglije.

derno zobarstvo. Cesar Friderik Veliki je imel že svojega osebnega zobozdravnika, ki se je pisal Filip Pfaff. Delal je modele zob iz sadre. Porcelanaste zobe so iznašli konec osemnajstega stoletja v Parizu. Anglež Horace Wels je uvedel v štiridesetih letih preteklega stoletja tako imenovani »rajski plin«, ki ga je uporabljal kod sredstvo za omamo živcev v zobeh. S tem je seveda samo dosegel, da zobje niso več boleli, ni pa jih mogel s tem sredstvom zdraviti. 1885. leta pa so se pojavile prve umetne čeljusti iz kavčuka, približno dvajset let pa smo dobili prvi stroj za vrtnanje zob.

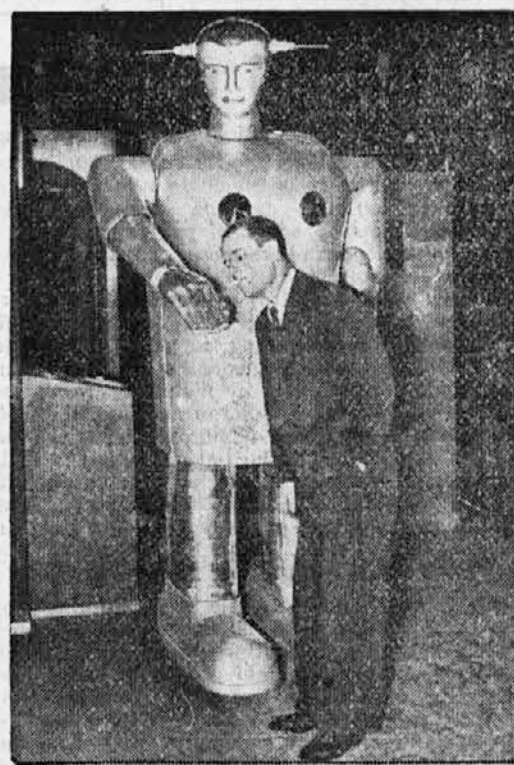
Kljub temu, da je zobarska tehnika v Evropi precej napredovala, so preprosti Kitajci še vedno prepričani, da zobobol povzroča nek črv v zobeh, ki neprestano ruje, dokler ne razrije vsega zoba.

Zobozdravnike in zobotehnike imamo danes že skoraj po vseh evropskih mestih. Vendar je še vedno nekaj takšnih zapuščenih krajev, ki še niso dosegli modernega zdravljenja zob, ali pa so zanj zvedeli šele pred kratkim. Zato ni bila ravno napačna zamisel dveh zdravnikov, Arabca dr. Salmina Khalifaha in Amerikanca don Clawsona, da ustanovita

„zobno kliniko na kolesih“

Z velikanskimi stroški, ki so požrli skoraj vse njuno premoženje, sta opremila na čisto svojevrsten način avtomobil, v katerega sta spravila vse najpotrebnejše priprave, ki jih danes uporablja zobozdravnik v civiliziranem svetu. V njem je med drugim röntgenov aparat, priprava za vedno toplo vodo, mala operacijska dvorana, zbirka vsakovrstnih priprav za vrtnanje, čiščenje, izpiranje, plombaranje, za izdelavo umetnih zob in mostkov. Poleg vsega tega je v avtomobilu tudi poseben prostor, ki služi za spalnico. Spričo tega avtomobil ni ravno majhen, kajti vanj je bilo treba spraviti, kakor se vidi iz navedenega, ogromno stvari.

Omenjena zdravnik sta se s tem avtomobilom odpeljala iz Iraka najprej v Sirijo, nato pa še dalje v Transjordanijo, Libanon in Palestino tja do Haife ob obali Sredozemskega morja. Prevozila sta okoli 2000 km. Toda v Haifi njune poti še ni bilo konec. Podala sta se nato na pot v afriško Saharo, po kateri potujeta v gotavih presledkih. Zadržujeta se v posameznih krajih pač po potrebi v posameznih oazah. Človek bi pri tem morda mislil, da sta se morala boriti z najrazličnejšimi nevarnostmi, ki bi jim jih pripravili tamkajšnji domačini ali pa divje zveri. Toda, zgodilo se je ravno narobe. Kadar v kakšnem kraju zvedo, da prihaja »klinika na kolesih«, ljudje v velikem navdušenju prihajajo od blizu in daleč, da pozdravijo oba dobrotnika človeštva, arabskega in ameriškega zdravnika. Vsak bi si rad dal popraviti svoje zobe. Pravijo, da bi marsikateri zdravnik lahko zavidal ta dva, ker imata toliko pacientov. Čakalnica je seveda kar pod milim nebom. Ravno iz tega, da v tolikšnem številu prihajajo v to »kliniko na kolesih«, sahar-ski in drugi domačini, pa se vidi, da vsi ti ljudje kaj dobro vedo, kaj se pravi to, če zobje bole.

Človek-stroj, kakršnega je zgradil Švica Avgust Huber. Doda je to najpopolnejši »umetni« človek. Visok je 2,25 m, tehta 200 kg, more hoditi naprej in ritensko, gibati z rokami, glavo in ustnicami ter izgovarjati tudi svoje ime »Sabor«. Slika ga kaže v trenutku, ko prižiga svojemu izumitelju cigareto.

Zli duh v zobeh, ki mu je treba dati duška

Približno do enakih žalostih ugotovitev je prišel tudi neki drugi ameriški zdravnik, po imenu dr. William Hall Holden. V družbi sedmih svojih tovarišev je odšel na več mesecev trajajoče potovanje po praščozdovih ob južnoameriški reki Amazonas ter po angleški Guayani. V teh nekaj mesecih je tamkajšnjim domačinom izdrl na tisoče zob. Med potjo pa je zbral zelo zanimive podatke o »zobarstvu« teh preprostih ljudi. Ti ljudje so prepričani, da tiči v zobeh nek zli duh, ki ga je treba na vsak način rešiti iz njegovega tesnega prostora. Imajo pa za takšno izganjanje zlega duha iz zob poseben način: razbelijo železno palico ter z njo toliko časa tolčejo po bolnem zobu, dokler ga čisto ne uničijo ter na ta način odpro »izhod zlemu duhu«.

Zaradi nahoda izginila cela naselja

Posebno slabe zobe imajo domačini v angleški Guayani. Dosti na boljsem so ljudje, ki prebivajo v praščozdovih ob Amazonki. Tu je dr. Holden

našel na plemu Vei-vei, ki se ponaša z izredno lepimi zobmi. Tudi eicer so Vei-Vei zelo zdravi ljudje. Ne poznajo ne srčnih bolezni, ne raka in še mnogo drugih tudi ne. Prav tako je zanje zobobol čisto nekaj novega. Omenjeni zdravnik je ugotovil tudi, da je to izredno zdravje doma le dotlej, dokler Vei-Vei ne pridejo v stik z drugimi plemeni. Posebno je porazno zanje, če se začne družiti z belokožci. V tem primeru so silno občutljivi, posebno za nahod, ki pa ni takšen, kakor ga imamo navadno mi in ki traja krajše ali daljše dni. Pravijo, da so zaradi nahoda izginila cela naselja teh ljudi. In to vse samo zaradi nahoda, ki so ga tja zanesli belokožci.

Kaj je vzrok, da je to plemo do danes ostalo tako zdravo in nepokvarjeno, pravijo, da še ni ugotovljeno. Verjetno pa je, da poznajo ti ljudje prav posebno naravno zdravilo, ki so se jih naučili uporabljati od svojih prednikov, zaotopnikov plemena Inka. Večina strokovnjakov pa misli, da je civilizacija prinesla s seboj tudi razne bolezni, ki jih doslej še niso ljudje poznali, med njimi seveda vsaj v neki meri tudi bolezen zob.

Komarji povzročili letalsko nesrečo

Kot vzroke raznih letalskih nesreč, ki se dogajajo neprestano kljub temu, da je letalska tehnika že toliko napredovala, navajajo najrazličnejše stvari. V nekaterih primerih je letalsko nesrečo zakrivil kvar na motorju, pri drugih megla, pri tretjih spet prevelika drznost ali predrznost letalcev samih itd. Nekaj nenavadnega pa je povzročilo neko letalsko nesrečo pred nedavnim v Italiji. V bližini mesta Bari v Apuliji je letalo zašlo v gost roj komarjev. Letalo je vzletelo ob najlepšem vremenu in motorji so delovali v najlepšem redu, tako da gotovo ne bi nihče mogel slutiti, da se pri tem poletu kljub temu utegne pripetiti nesreča. Nepriznava pa se je letalo znašlo v silnih tropah komarjev, ki se jih je v trenutku nabralo vse črno tudi v letalski kabini. Morda jim je dišal bencin ali nafta, da so se zagnali tudi na motor ter zašli v razne instrumente in tako povzročili, da so ti instrumenti nenadoma odpovedali. Letalec je kmalu izgubil živce in oblast na letalom, kajti komarjev je bilo vedno več. Skoraj ni več videl. V zadnjem trenutku je skočil s padalom iz letala ter se vsaj sam še rešil. Kmalu zatem je že treščilo na tla letalo in se popolnoma razbilo in zgorelo.

„Pridobimo si zemljo s pridnimi rokami!“

Kakor je zadnjič napovedal holandski minister za javna dela, nameravajo Holanci v kratkem začeti z izsuševanjem južnega dela Zuidoerskega jezera. Holanci si hočejo na ta način pridobiti nove zemlje s pridnimi rokami, in nihče jim ne bo mogel nikdar odrekati pravice do nje. Mali narodi, med katere spada danes tudi Holandija, se mora mnogo bolj zanašati na to, kar si sama zgradi, kajti njej ni mogoče stavljati takšnih ali vsaj podobnih zahtev po kolonijah, kakor na primer Nemčija, ki se lahko opira na vojaško silo.

Holandski minister za javna dela je med drugim povedal tudi to, da bodo stroški zasipavanja južnega dela Zuidoerskega jezera znašali približno 400 milijonov holandskih guilderjev. Ozemlja, ki ga bodo na ta način na novo dobili, bo za večji okraj.

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 21. dec.: 12 Zvezde in zvezdniki (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Sramel »Skor-janke« — 14 Napovedi — 18 Mladinska ura: a) Nekaj o jeziki in njihovi zemljepisni razširjenosti (g. dr. V. Bohinec); b) Ročna dela: Hlevček za jaslice (g. M. Zor) — 18.30 Chabrier: Espanso, rapodija — 18.40 Dolenski gradovi (g. Leo Pettauer) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Charles Nodier in Ilirija (dr. Pavel Breznik) — 19.50 Prirodopisni kotiček (g. prof. Pengov) — 20 Cankarjeva proslava ob priliki 20 letnice smrti. Izvaja pevsko društvo »Cankar« — 21.30 Franc Schubert: Nedokončana simfonija (plošče) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Akademski pevski kvartet.

Drugi programi

Sreda, 21. decembra: Belgrad: 20 Narodne pesmi. 20.30 Berlin: Božični koncert, 22.30 Plošče — Zagreb: 20 Ljubljana — Praga: 20.40 Prenos iz Smetanove dvorane — Sofija: 19.30 Opera — Varšava: 19 Zabavni koncert, 21 Chopinove skladbe — Budimpešta: 20 Vokalni koncert, 20.30 Berlin, 22.30 Plošče, 23.10 Orkestr. koncert — Trst-Milan: 17.15 Vok. trio, 21 Igra, 22.15 Pisan koncert — Rim-Bari: 21 Puceljčeva opera »Tosca« — Dunaj: 20.10 Pisan koncert, 20.10 Italijanska glasba, 21 Glasba iz pravljicnih oper — Köln: 20.10 Glasba, 21 Glasba iz pravljicnih oper — Frankfurt: 20.15 Glasba godba, 21 Bachov božični oratorij — Stuttgart: 20.30 Stare narodne in božične pesmi — Strassbourg: 20.30 Misterij »Roštvo«.

Izidi poslanskih volitev po strankarski pripadnosti

Banovina	Lista g. dr. Stojadinovića				Lista g. dr. Vi. Mačka										Lista g. Ljotića
	J. R. Z.	Hodjera	V. Djordjević	H. S. S.	Demokrati	S. D. S.	J. N. S.	Zemljoradniki	Aca. Stanojević	Dragoljub Jovanović	Socijalisti	Kmetijsko-delavska	Hakija Hadžić	Kukovec	
Belgrad, Zemun in Pančevo	39.683	—	—	—	10.968	—	593	—	—	—	—	—	—	—	510
Dravska	169.073	1.186	—	8.224	33	—	18.840	—	273	10	6.574	7.562	—	3.616	1.132
Savska	105.270	2.584	4.280	459.908	—	74.152	740	7.644	642	—	—	—	—	—	2.128
Vrbaska	107.281	736	20	32.949	1.526	8.490	15.270	36.105	5.096	—	362	—	3.425	—	1.203
Primorska	42.403	139	—	152.206	501	9.550	3.532	1.267	280	—	1.170	—	—	—	2.416
Drinska	186.831	1.594	4.122	40.123	24.661	2.799	33.463	21.562	12.546	1.843	948	—	743	—	3.743
Zetska	128.754	29	344	20.018	14.445	9	8.345	11.119	12.609	1.542	2.596	—	—	—	1.044
Dunavska	351.296	14.259	7.591	20.075	32.981	29.580	16.810	13.973	10.334	3.332	2.341	—	—	—	17.523
Moravska	235.578	8.315	4.228	—	27.419	2.256	20.269	13.776	12.581	—	307	—	—	—	802
Vardarska	221.259	1.594	4.415	—	38.153	1.362	7.905	7.953	12.522	6.172	942	—	—	—	133
Skupaj . .	1.587.428	30.436	25.000	733.523	150.687	128.198	125.767	113.397	66.883	12.899	15.240	7.562	4.168	3.616	30.634

Norman Raily Raine:

JUNAŠTVA ROBINA HOODA ZGODOVINSKI ROMAN S SLIKAMI

Nottingham, ki je bil zgrajen že v davnih letih ob ustju izredno slikovite in romantične reke Lene. Postavljen je bil na precej visokem peščenem gričku in je bil znan po svojih ozkih ulicah. Nad mestom, še višje v bregu, je bil svoj čas sezidal svoj krasno urejeni in utrjeni grad Viljem Osvojitelj, ki je v njem tudi preživel skoraj vso dobo svojega kraljevanja. Tod so živeli tudi njegovi nasledniki, med njimi pa seveda tudi princ Ivan brez dežele. Na tem gradu pa je princu Ivanu zvesto drugoval sir Guy, ki je bil ob času, ko so Avstrijci zapu-tili Riharda z Levjim srcem na povratku iz Palestine, princu Ivanu najzvestejši, najzvišejši in najdomiselnejši svetovalec.

Komaj je zamrl topot konjskih kopit, topot, ki je bil prav tako težak kakor je bil težak bes zatiranega naroda, je Munch oživel, planil k svojemu gospodarju, se pritisnil k njegovemu konju, oboroževal Robina za nogo, pokleknil in dejal s toplo, vdano hvaležnostjo:

»Hvala, gospodar!«

»Drugič pa bodi previdnejši!« mu je odvrnil Robin Hood z glasom, v katerem se je razkrivala velika, nesebična ljubezen, ki jo je imel ta upornik za svoj poniževan in mučeni narod.

»Odslej ostanem za vselej pri tebi in bom ti zvest, gospodar! Verjemi mi, da vsak, tudi najrevnejši Saksonec pozna

sira Robina in ga blagoslovja! Dovoli, da ti bom oprdal! Dober lovec sem in tudi šibek nisem, čeprav sem videti tako majhen in neznan. Tudi korajže in srca mi ne manjka. Prepričan se boš lahko o tem, gospodar! Nočem plače... nobene nagrade gošdar! Največje plačilo bo zame, če ti bom mogel služiti, pravični in hrabri gospodar! S teboj hočem iti, s teboj prehoditi Kalvarijo našega naroda! Sprejmi me, prosim!«

Robinu Hoodu se je smilil ta mali človek. Gledal ga je in v srcu mu je začelo rasti prepričanje, da govori čisto resnico ter da se bo nanj ob vsaki priliki lahko popolnoma zanesel. In končno, saj je to vendar tudi brstič na veji njegovega naroda, tudi po njem teče saksoska kri, tudi on je del tega ponižanega in razžaljenega naroda.

Sorodna kri jih druži! Robin Hood se nagne s konja, dvigne Munoha, ki je še vedno klečal pred njim, ter mu reče krotko in mirno:

»Pa naj bo tako! Odslej si v moji službi! Skoči po jelena in ponesi ga za menoj!«

Gozd je že čez in čez pokrtil plašč tihe, temne noči. Le tu pa tam se je skozi goste, košate veje stoletnega, grčavega, z mahom porastlega drevja prikrdel tenak mesečni žarek ter posvetil na črna tla. Življenje je že davno zamrlo,

vse je zaspalo. Od časa do časa se je samo še kje oglašil skovir ali pa se zadržal s svojim zoprnim, tesnobnim glasom uharica, ki je s puhastimi, mehkinimi perotnicami v letu obdrnila veje. Veja se je stresla in zašumela, kakor bi se bila vzdramila iz sladkega spanja, pa se spet nemudoma vanj pogreznila. V gozdni temi so šli trije pozni popotniki svojo pot. Kam, to je vedel samo eden od njih. Druga dva ga niti vprašati nista poskušala. Gospodar ve, kam, in treba je iti

za njim. Če bi se dalo v mraku malo bolje razbrati obrise teh treh ljudi (seveda, če bi jih bil ob tej uri sploh kdo lahko opazoval), bi lahko razločili, da dva jasta mirno in molče na svojih konjih, tretji pa koraka pokoncu in lahko z njima vstrice, čeprav si je bil oprtal težki lovski plen. Glava mrtvega jelena, ki je nosila ogromne, vejevate roge, pa je opletala pri slednjem koraku, katerega je napravil ta močni, širokopleči, v srcu pa miroljubni saksoski kmet.

(Foto: Warner Bros.)

Vzravan na svojem konju je gledal Robin Hood prezirljivo za sirom Guyem.